

Ο Καστορίας Καλλίνικος παρουσίασε το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Υιοθεσία Μνημείου»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Την Τετάρτη 22 Ιουνίου 2023 πραγματοποιήθηκε στον αύλειο χώρο του βυζαντινού Ιερού Ναού Αγίων Αναργύρων η εκδήλωση παρουσίασης των μαθητικών εργασιών του εκπαιδευτικού Προγράμματος «Υιοθεσία βυζαντινού μνημείου», παρουσία του Μητροπολίτου Καστορίας κ. Καλλινίκου, τών μαθητών και των εκπαιδευτικών, και αρκετών γονέων και θεατών.

Επίσης παρευρέθηκαν ο **Αντιδήμαρχος Παιδείας κ. Στέλιος Φουλιράς**, ο οποίος και χαιρέτησε την εκδήλωση, ο Διοικητής του Συντάγματος **Αντισυνταγματάρχης κ. Θωμάς Γεωργιάδης**, ο Διευθυντής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Καστορίας κ. **Νικόλαος Έξαρχος**, ο πρ. Βουλευτής κ. **Ζήσης Τζηκαλάγιας** κ.α.

Η εκδήλωση ήταν αποτέλεσμα της συνδιοργάνωσης μεταξύ της Ιεράς Μητροπόλεως Καστορίας, της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Καστορίας, της Αντιδημαρχίας Παιδείας του Δήμου Καστορίας και της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Καστορίας**.

Το εκπαιδευτικό Πρόγραμμα το οποίο εκπονεί **Ιερά Μητρόπολη Καστορίας** τελεί με την έγκριση του Ι.Ε.Π του Υπουργείου Παιδείας καίει πανελλαδικής εμβέλειας.

Την εκδήλωση προετοίμασε και συντόνισε ο κ. Χαράλαμπος Σαββίδης, υπεύθυνος επί των σχολικών δραστηριοτήτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Π.Ε. Καστορίας.

Κατά την εκδήλωση παρουσιάστηκαν οι εργασίες των μαθητών του 1ου Δημοτικού Σχολείου Καστορίας, του **4ο Γυμνασίου Καστορίας**, του Μουσικού Σχολείου Καστορίας, του Σχολείου Δεύτερη Ευκαιρίας Καστορίας, του Ειδικού Γυμνασίου και Λυκείου Καστορίας, του 1ου Γυμνασίου Ευόσμου «ΑΡΧΕΛΑΟΣ» καί του 4ου Πειραματικού ΓΕΛ Τρικάλων «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ», ενώ μαθητές του **Μουσικού Σχολείου** ψυχαγώγησαν τους παρευρισκόμενους στα διαλείμματα με τα μουσικά τους όργανα.

Όπως ειπώθηκε από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που παρουσίασαν τις εργασίες τους, οι μαθητές έγιναν πιο παρατηρητικοί και προσέλαβαν πολλές γνώσεις, ιστορίας, ναοδομίας, αρχιτεκτονικής, εκκλησιαστικών τεχνών, κ.π.α. Κυρίως γνώρισαν τα **Μνημεία**, τα αγάπησαν και τα φρόντισαν και θα τα φροντίζουν στο μέλλον. Ενώ μετέφεραν τις γνώσεις που προσέλαβαν και στους θεατές και σε όσους στο μέλλον δούν τις εργασίες τους που θα δημοσιευθούν.

Ο Σεβ. **Μητροπολίτης Καστορίας κ. Καλλίνικος**, ανοίγοντας την εκδήλωση αναφέρθηκε στην σύλληψη της ιδέας του Προγράμματος και ευχαρίστησε όσους εργάσθηκαν και βοήθησαν στην πραγματοποίησή του.

Συγκεκριμένα ο Σεβασμιώτατος είπε:

«Μέ πολύ μεγάλη χαρά καί ικανοποίηση προλογίζω τήν έκδήλωση παρουσίασης τῶν ἐργασιῶν τοῦ προγράμματος πού ἐκπόνησε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Καστορίας μέ θέμα Υἱοθεσία Μνημείου ἀπό τά Σχολεῖα τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἑκπαίδευσης.

Ὁ εἰσαγωγικός αὐτός λόγος μου θά εἶναι εὐχαριστιακός, πρὸς ὅλους ὅσοι ἀποδέχθηκαν μέ χαρά καί ἐργάσθηκαν μέ ζῆλο γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ προγράμματος αὐτοῦ.

Πρῶτα, ὅμως, θά ἤθελα νά διατυπώσω μερικές σκέψεις μου γιά τόν λόγο πού μέ παρακίνησαν νά προτείνω τό πρόγραμμα αὐτό.

Ἀμέσως μετά τήν ἐκλογή μου στήν Ἱερά Μητρόπολη Καστορίας, καί πρίν ἔρθω στήν Καστοριά, σέ μιá συζήτησή μου μέ τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, τοῦ ἐξέθεσα καί τό ζήτημα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων, καί συγκεκριμένα τῶν πολλῶν μνημειακῶν Ναυδρίων πού εἶχα ἀκούσει ὅτι ἔχει ἡ Καστοριά καί χρονολογοῦνται ἀπό τόν 10ο αἰῶνα τά ἀρχαιότερα καί περιέχουν τοιχογραφίες καί εἰκόνες ἐκκλησιαστικῆς τέχνης τῶν αἰώνων ἐκείνων.

Ὁ Μακαριώτατος, μέ τήν ἡρεμία καί τήν σοφία πού τόν διακρίνει, μοῦ ἀπάντησε: «Συνεργασία, συνεργασία». Δηλαδή, νά συνεργάζομαι μέ τούς φορεῖς, ἥτοι τήν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων, τούς κατά τόπους Δήμους, τήν Περιφέρεια καί ὅποιον ἄλλο ἔχει ἀρμοδιότητα γιά τούς Ναούς αὐτούς.

Πράγματι, έρχόμενος στην **Καστοριά**, διαπίστωσα ότι ή συνεργασία αυτή ύπάρχει. Συνεργασία μεταξύ της Τοπικής Έκκλησίας, ήτοι της Ιερᾶς Μητροπόλεως μέ τίς Ένορίες της, κυρίως της Μητροπόλεως καί του Ἁγίου Γεωργίου, στίς όποιες ανήκουν τά Ναύδρια αυτά, της Έφορείας Αρχαιοτήτων, ή όποία έπιβλέπει μέ έπιστήμη την συντήρηση τῶν Ναῶν καί τῶν είκόνων πού έχουν αρχαιολογική σημασία, καί του Καστοριανοῦ λαοῦ, άφοῦ πατροπαράδότως οίκογένειες Καστοριανῶν αναλαμβάνουν νά φροντίζουν τά Έκκλησάκια· τά έχουν, κατά κάποιον τρόπο, υίοθετημένα.

Όλα αυτά μέ παρακίνησαν ώστε νά όνομάζω τήν Καστοριά «Ζωντανή Βυζαντινή Αρχόντισσα», άπό τήν άποψη ότι ή Καστοριά δέν έχει άπλῶς μνημεῖα μουσειακοῦ χαρακτήρα, αλλά έχει Ναούς πού λειτουργοῦνται, εῖναι ζωντανοί, καί έχουν μνημειώδη χαρακτήρα.

Οί εἰκόνες τῶν Ναῶν της Καστοριᾶς δέν εῖναι άγάλματα αρχαίων θεοτήτων πού μπορεί κανείς νά τά θαυμάζει γιά τήν τέχνη τους, αλλά ποτέ δέν τούς μιλάει καί δέν προσεύχεται σέ αυτά, άφοῦ εῖναι νεκρή ή παράδοση καί ή κοσμοθεωρία καί ή θρησκεία πού τά δημιούργησε, αλλά εῖναι εἰκόνες του ζωντανοῦ Θεοῦ καί τῶν ζωντανῶν Ἁγίων Του, στίς όποιες προσευχόμαστε, ανάβουμε τό κερι μας, τούς μιλάμε, έμεῖς οί σύγχρονοι κάτοικοι του τόπου αὐτοῦ.

Αὐτή ή πρώτη μου διαπίστωση συνδυάσθηκε, όμως, καί μέ κάποιες άλλες: Διαπίστωσα ότι πολλοί, άκόμη καί πρόσωπα πού ασχολοῦνται μέ τήν έκπαίδευση καί τά κοινά, άγνοοῦν τήν ύπαρξη καί τήν σημασία τῶν περισσοτέρων Μνημείων, καί ότι λίγοι εῖναι αὐτοί πού έχουν γνώση του συνόλου του έκκλησιαστικοῦ καί πολιτιστικοῦ αὐτοῦ θησαυροῦ. Αὐτό δέν εῖναι σπάνιο φαινόμενο, οὔτε τοπικό της Καστοριᾶς, άφοῦ πολλές φορές παρατηρεῖται κάτοικοι μιᾶς περιοχῆς μέ μνημεῖα ιδιαίτερης πολιτιστικῆς ή φυσικῆς άξίας, νά μή έχουν έπισκεφθεῖ ή νά μή έχουν

όλοκληρωμένη γνώση τῶν μνημείων τῆς Πατρίδος τους.

Επίσης διαπίστωσα ότι η μελέτη των Ναών αυτών δεν αποτελούσε αντικείμενο μελέτης στα Σχολεία, εκτός ίσως εξαιρέσεων.

Τέλος, διαπίστωσα, ότι η παλαιά πόλη **της Καστοριάς**, όπου βρίσκονται και οι περισσότεροι Ναοί, φθίνει πληθυσμιακά, μέ έντονο τό φαινόμενο της υπογεννητικότητας και της εγκατάλειψης της πόλης, μέ αποτέλεσμα σέ λίγα χρόνια ίσως νά υπάρξει δυσκολία στην υιοθεσία των Ναών από οικογένειες Καστοριανών.

Πέρα από τίς διαπιστώσεις μου, είναι η αγάπη μου για τά Έκκλησιάκια αυτά και τίς ιερές εικόνες, τά όποια μέ έντυπωσίασαν βαθειά από την πρώτη φορά πού εισήλθα σέ αυτά, για νά λειτουργήσω και νά προσευχηθῶ μαζί μέ τόν **Καστοριανό λαό** -ήταν δέ η πρώτη φορά η 15η Νοεμβρίου 2021, έναρξη τοῦ Σαρανταλείτουργου, στόν Ἱερό Ναό των ἁγίων Τριῶν, Σαμμωνᾶ, Γουρία καί Ἀβίβου.

Όλα αυτά, μαζί μέ τό γεγονός ότι εἶμαι δάσκαλος-ἐκπαιδευτικός, μέ παρακίνησαν νά βρῶ ἕναν τρόπο νά γνωρίσουν από την μαθητική τους ηλικία ὅλοι οἱ Καστοριανοί, ἀλλά καί ὅσοι ἐνδιαφέρονται από ὅλη την Ἑλλάδα, τούς πολιτιστικούς θησαυρούς πού κρύβονται στα σπλάχνα της Ἀρχόντισσας της Δυτικής Μακεδονίας.

Τό θεωρῶ ὡς μιά προσφορά πρός την Παιδεία της Πατρίδος μας, καί θά κάνουμε ὅ,τι εἶναι δυνατόν νά συνεχίσει καί νά ἀναβαθμισθεῖ στό μέλλον.

Τά ἀποτελέσματα τοῦ Προγράμματος αὐτοῦ πιστεύω ότι θά εἶναι θετικά. Πιστεύω ότι οἱ σημερινοί μαθητές, ὅταν στό μέλλον λάβουν τά ἡνία της Πατρίδος μας, σέ τοπικό ἢ ἐθνικό ἐπίπεδο, θά ἀνταποδώσουν στα Μνημεῖα αὐτά τό ἐνδιαφέρον πού τούς ἀναλογεῖ, θά τά φροντίσουν ὅπως θά φρόντιζαν τά σπίτια τους, καί θά τά ἀναδείξουν ἔτι περισσότερο σέ πανελλήνιο καί σέ τοπικό ἐπίπεδο.

Καιρός εὐχαριστιῶν, ὅμως, τώρα.

Εὐχαριστῶ τό Ὑπουργεῖο Παιδείας καί Θρησκευμάτων, καί ἰδιαίτέρως την Ὑφυπουργό κ. Ζέττα Μακρή, ἡ ὁποία μέ τίμησε την ἡμέρα της ἐνθρόνισής μου καί ἐγκολπώθηκε την σκέψη μου για τό πρόγραμμα αὐτό.

Επίσης εὐχαριστῶ τόν Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. **Γεώργιο Καλατζή**, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ἐγκολπώθηκε την ἰδέα μας, καί μάλιστα ὁ ἴδιος, διαβλέποντας την πρωτοτυπία καί την ὠφέλεια τοῦ προγράμματος, πρότεινε νά ἔχει ἐθνικό χαρακτήρα.

Τά στελέχη τοῦ **Ὑπουργείου Παιδείας καί τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου**, γιά τόν κόπο τους.

Νά εὐχαριστήσω τούς Διευθυντές τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Καστοριάς, κ. Ἀναστάσιο Ξανθόπουλο, κ. Εὐγενία Μαρνέρη καί τήν κ. Ὀλγα Βασιλειάδη, γιατί ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἀποδέχθηκαν μέ θερμή τήν πρότασή μας, καθώς καί τούς συνεργάτες τους.

Τόν ὑπεύθυνο Προγραμμάτων τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης κ. Χαράλαμπο Σαββίδη, πού μᾶς βοήθησε πολυτρόπως καί εἶναι ἐν πολλοῖς ὁ διοργανωτής τῆς σημερινῆς ἐκδήλωσης.

Τήν Ἐπιτροπή τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν Ἐκπαιδευτικῶν, πού ἀνέλαβε τήν ἐπίπονη καί λίαν ἐπιτυχῆ σχεδίαση τοῦ Προγράμματος καί τήν ἀποστολή του πρὸς ἔγκριση στό Ὑπουργεῖο, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπό τούς ἐκπαιδευτικούς: κ. Πελαγία Γαλανοῦ, κ. Σωκράτη Βασιόπουλο, κ. Βαρβάρα Μπελερῆ, κ. Νικόλαο Ἀλχασίδη, κ. Ἀναστασία Λαΐου, κ. Αἰκατερίνη Καζακλάρη καί κ. Θεοφανία Μάττα.

Νά εὐχαριστήσω τόν Ἀρχιμ. π. **Στέφανο Σχοινᾶ**, ὑπεύθυνο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος προήδρευε τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, καί ἦταν ὁ ὑπεύθυνος ἀπό πλευρᾶς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως γιά τήν ἐκπόνηση τοῦ προγράμματος, ἀλλά καί γιά τήν καθοδήγηση τῶν μαθητῶν.

Τόν Ἱεροδιάκονο π. Παῦλο Λαζόγκα, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε μαζί μέ τόν π. **Στέφανο** τήν καθοδήγηση μαθητῶν στούς Ἱερούς Ναούς.

Νά εὐχαριστήσω τήν **Ἐφορο Ἀρχαιοτήτων Καστοριάς κ. Ἀνδρομάχη Σκρέκκα** γιά τήν συμφωνία καί τήν συνεργασία της στό Πρόγραμμά μας.

Νά εὐχαριστήσω τά Σχολεῖα, τούς Διευθυντές, τούς Ἐκπαιδευτικούς καί τούς Μαθητές τους, γιά τήν συμμετοχή καί τήν ἐργασία τους.

Νά εὐχαριστήσω τόν Δῆμο Καστοριάς γιά τήν τεχνική βοήθεια στήν σημερινή ἐκδήλωση.

Τέλος, νά εὐχαριστήσω τήν ἔνδοξη καί ζωντανή φιλόθεω καί φιλόθεη Παράδοσή μας, τῆς ὁποίας ἡ λαμπρή θεολογία ἐνέπνευσε καί τούς ναοδόμους καί τούς ἀγιογράφους καί τούς προγόνους μας νά κατασκευάσουν τά Μνημεῖα αὐτά.

Εὐχομαι κάθε καλό κάγαθό στούς συμμετέχοντες καί στήν Καστοριά μας.».